

Tizennyolcadik Nemzetközi Nyelvészeti Olimpia

Ventspils (Lettország), 2021. július 19.–23.

A csapatverseny feladatának megfejtése

(a)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
AS	N	E	AF	BC	V	W	AR	L	AM	BH	D	AH
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
AL	AQ	BG	AI	P	AT	AK	AJ	BA	AW	AX	AZ	BF
27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
B	AU	F	O	A	C	AV	S	AN	AC	BI	BB	
39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51
AY	J	I	AO	Q	T	H	G	BD	BE	R	Y	AG
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62		
AP	BJ	X	M	AD	U	Z	AE	AA	AB	K		

- (b)
- Ariengatu nóguchu nun nabuidunu muna. — *Az anyám megmondta nekem, hogy söpörjem meg a házat.*
  - Hísietí uwi lun. — *Ő_(mf) szereti a húst.*
  - Nani guríara to. — *Ez a hajó az enyém.*
  - ¿Ka babuserubai? — *Mit akarsz?*
  - Ibiđieti nun átířila irumu tau. — *Nem tudom, hogy hány éves.*
  - Yumbuitibu hamuga anhabu giara. — *Jönnél, ha tudnál [= jöhetnél].*
  - Áfarati búguchi aban ounli. — *Az apád egy kutyád ölt meg.*
  - Háluaha háfuridun óuchaha haruga. — *Holnap kimenni és halászni igyekeznek.*
  - Nidin aríahai úduraü. — *Elmentem keresni a halat.*
  - Nuguya mabuseruntina nuáđigimari. — *Nem akartam dolgozni.*
  - ¿Ka tiri lani seńora? — *Mi a felesége neve?*
  - Ariha hamutina súdara. — *A rendőrség meglátott engem.*
  - ¿Ka abu ludin? — *Kivel jött ő_(mf) ide?*
  - ¿Ka biribai? — *Mi a neved?*
  - Wagía madüguntiwa guríara. — *Nem csináltunk hajót.*
  - Máfaru numutu hińaru to. — *Nem ölttem meg ezt a nőt.*
- (c)
- *Nem tudom az apád nevét.* — Ibiđieti liri búguchi nun.
  - *Ők nem látják ezt a helyet.* — Marihin hamuti fulaso le.
  - *Nem tudjátok ez a férfi nevét.* — Ibiđieti liri eyeri le hun.
  - *Ez a seprű a miénk.* — Wani abuidagülei le.
  - *Nem öltél meg engem.* — Máfaru bumutina.
  - *Mi nem látjuk ezt a csónakot.* — Marihin wamuti póupoutu le.
- (d) i.
• <i>nő</i> — hiyaro	• <i>te</i> — bui
• <i>nagyanya</i> — kuthu	• <i>ölni</i> — farun
• <i>fül</i> — dike	• <i>aludni</i> — donkon
• <i>kéz</i> — khabo	• <i>látni</i> — dukhun
• <i>kar</i> — duna	• <i>múlva</i> — diki
• <i>az (hímnem)</i> — lira	• <i>egy</i> — aba
• <i>az (nőnem)</i> — tora	• <i>két</i> — biama/bian
- ii. m > n

(e)

garifuna (női beszéd)	garifuna (férfi beszéd)	lokono	kari'ña	magyar
eyeri	wügüri	wadili	wokory	<i>férfi</i>
ati		athi		<i>paprika</i>
nugía (nuguya)	au	dei	awu	<i>én</i>
núgudi		dakoti	ypupuru	<i>az én lábam</i>
búbara		bubada	ajamosaiky	<i>a te körmöd/karmod</i>
hati		kathi	nuno	<i>hold</i>
baligi		balishi	werùnòpo	<i>hamu</i>
bugía (buguya)	amürü	bui	amoro	→ (d)
núgüra		dakora		<i>az én függőágyam</i>
hiñaru	würi	hiyaro	woryi	<i>nő</i>
hugía (huguya)		hui	amyjaron	<i>ti</i>
úrüwa		kabun	oruwa	<i>három</i>
uburei	günwüri	bodehi	kowai	<i>horog</i>
hürü	wayumu	koa	wajumo	<i>rák</i>
dunuru		kodibio	tonoro	<i>madár</i>
niligün	yegü	dalikin	yjegy	<i>az én társállatom</i>
awasi		marishi	awasi	<i>kukorica</i>
lígiri		lushiri	enàtary	<i>az ő_(fi) orra</i>
guríara			kurijara	<i>hajó</i>
ubanaü		banahu	ore	<i>máj</i>
agifida		shifen	ituna	<i>keserülni</i>
mua		horhorho	nono	<i>föld</i>
gimara		shimarha	pyrywa	<i>nyíl</i>
duna		oniabo, iniabo	tuna	<i>víz</i>
hayaba		khayaba	kusipo	<i>bolha</i>
watu		ikikhodo	wàto	<i>tűzifa</i>
weyu		hadali	weju	<i>nap (égitest)</i>
bena		bahu rheroko	pena	<i>ajtó</i>
núbana		dabana	yjere	<i>az én májam</i>
dübü		shiba	topu	<i>kő</i>
úraü		udaha	pi	<i>bőr</i>

- (f) i. 1. Bian thoyothonon dadukha. — B. *Két felnőtt nőt láttam meg.*
2. Bian horhorho yâka. — A. *Itt két domborzati forma van.*
3. Bian kasakabo diki landa. — J. *Ő_(mf) két nap múlva érkezett meg.*
4. Dashî danoro diakoka. — M. *A fejem a nyakomon van.*
5. Dashimakufa hîri lokoa hu. — E. *Én a neveteken foglak meghívni benneteket.*
6. Ikî kolokoka to hime. — G. *A hal a tűzben van.*
7. Ludukha to kabadaro. — F. *Ő_(mf) meglátta a jaguárt.*
8. Lufarafa to kabadaro oma. — C. *Ő_(mf) harcolni fog a jaguárral.*
9. Lufarafa. — I. *Ő_(mf) harcolni fog.*
10. Lufarufa aba kabadaro. — L. *Ő_(mf) egy jaguárt meg fog ölni.*
11. Namithadufa de. — H. *Ők ki fognak gúnyolni engem.*
12. To thoyotho kanabafa to kodibiobe khonan. — K. *A felnőtt nő hallgatni fogja a madarakat.*
13. To thoyotho kanabufa to kodibiobe. — D. *A felnőtt nő meg fogja hallani a madarakat.*
ii. 14. Lufarufa aba kabadaro tora hiyaro oma. — *Ő_(mf) egy jaguárt meg fog ölni azzal a nővel.*
15. Hushimaku we. — *Ti meghívtatok bennünket.*
16. Horhorho diakoka to shibabe. — *A kövek a földön vannak.*
iii. N. *A férfi hallgatni fog.* — Li wadili kanabafa.
O. *Mi nevetni fogunk.* — Wamithadafa.
P. *Ők sikítani fognak.* — Nashimakafa.
Q. *Itt három férfi van.* — Kabun wadilnon yâka.

(g)

• abu — <i>-val/-vel (együtt)</i>	• anura — <i>menekülni</i>	• irumu — <i>év</i>
• ábuna — <i>(magot) vetni</i>	• ariha — <i>látni</i>	• ladüga — <i>mert</i>
• achülüra — <i>megérkezni</i>	• ariñaha — <i>mondani</i>	• ligía — <i>ő_(mf), ezért</i>
• adeira — <i>találni</i>	• arüna — <i>kar</i>	• nugía (nuguya) — <i>én</i>
• adüga — <i>tenni/csinálni</i>	• ásurá — <i>befejezni</i>	• ou(n)we — <i>meghalni</i>
• adumureha — <i>beszélni</i>	• áwaha — <i>hívni</i>	• súdara — <i>rendőrség</i>
• adura — <i>lőni</i>	• ayawa — <i>sírni</i>	• sun — <i>minden</i>
• áfara — <i>ölni</i>	• bugía (buguya) — <i>te</i>	• tugía (tuguya) — <i>ő_(nő)</i>
• afeidira — <i>elveszíteni</i>	• ebelura — <i>belépni</i>	• uagu — <i>-ért</i>
• áfurida — <i>kimenni</i>	• eifi — <i>bab</i>	• úduraü — <i>hal</i>
• áluaha — <i>keresni</i>	• eiga — <i>enni</i>	• umadaü — <i>barát</i>
• aluguraha — <i>eladni</i>	• hagía — <i>ők</i>	• un — <i>-nak/-nek</i>
• anhein — <i>ha</i>	• halaü — <i>szék</i>	• wagía — <i>mi (magunk)</i>
• anihein — <i>birtokolni, van</i>	• íchiga — <i>adni</i>	• ya — <i>itt</i>